

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЮДЕЙ ДОРОСЛОГО ВІКУ У КОНТЕКСТІ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті проведено аналіз психологічних особливостей людей дорослого віку у контексті вивчення ними англійської мови. До числа таких автори відносять наступне. У період дорослості у людини накопичений чималий життєвий та професійний досвід, яким вона має бажання поділитися, мотиваційні аспекти щодо професійного та кар'єрного зростання достатньо розвинуті, сформована висока мотивація до вивчення англійської мови, мають місце позитивне ставлення до процесу навчання та до іноземної мови, зацікавленість в досягненні якомога кращих результатів. Дорослим людям властиві такі риси характеру, як відповідальність, працьовитість, цілеспрямованість, організованість, самостійність тощо. Характерні і негативні моменти, котрі заважають процесу навчання: вікові психофізіологічні зміни, страх щось сказати або виконати невірною, виглядати смішним, нехватка часу, звичка до традиційних методів навчання тощо. Виділені особливості слід враховувати при організації ефективного навчання дорослих англійській мові, оскільки це сприятиме розвитку загальних, спеціальних здібностей та здібностей до навчання, а також досягненню максимальних навчальних результатів.

Ключові слова: психологічні особливості, вікові психофізіологічні зміни, дорослі люди, англійська мова, аналіз, навчання

Постановка проблеми у загальному вигляді. У сучасних умовах розвитку євроінтеграційних процесів в Україні одним із найбільш пріоритетних напрямів освітньої діяльності є вивчення іноземної мови. Підтвердженням цього є той факт, що 2016 рік в Україні був оголошений роком англійської мови. Англійська мова є однією з найбільш поширених мов світу, яка найчастіше використовується під час проведення міжнародних заходів із певної проблематики. У зв'язку з цим, саме англійська мова залишається серед пріоритетних для вивчення іноземних мов.

Знання іноземної мови важливе для різних категорій, в тому числі і для людей зрілого дорослого віку (40-60 років), які мають певні наукові, кар'єрні або бізнесові інтереси за кордоном. Вказана вікова група має свої психологічні особливості, котрі певним чином впливають на процес засвоєння будь-яких знань, у тому числі й англійської мови. Доросла людина здатна критично аналізувати власну навчальну діяльність, вона може самостійно визначати її мету, усвідомлювати свої бажання та можливості, обирати методи, форми та засоби навчання, давати оцінку та коригувати результати цієї діяльності. Тому актуальним є усвідомлення цих особливостей та їх правильне врахування для ефективної організації процесу навчання дорослих англійській мові.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми. Питаннями дослідження психологічних та психофізіологічних особливостей різних вікових груп займалось чимало вчених, серед яких Н. Горбунова, Л. Панова, О. Пометун, С. Шатилов, С. Максименко та ін. На жаль, більшість науковців приділяли увагу у своїх дослідженнях особливостям навчання дітей шкільного віку або студентів. Питанням же психологічних особливостей навчання дорослих уваги приділено недостатньо. Лише деякі особливості навчання дорослих іноземній мові розглянуті у роботах Т. Григор'євої, Р. Єфімової, Г. Бурденюка. Слід відмітити також, що у більшості педагогічної та методичної літератури, присвяченої навчанню людей дорослого віку, особливості їх навчання розглядаються лише або з точки зору психофізіологічних особливостей даної вікової

категорії (Б. Ананьєв), або умов успішного навчання дорослої людини (Т. Андрющенко, Л. Сігаєва, І. Фольварочний). Однак у проаналізованих роботах не проведено узагальнення та систематизації психологічних особливостей навчання дорослих, загалом, і не надано рекомендацій щодо їх врахування при навчанні дорослої аудиторії англійської мови, зокрема.

Отже, метою даної статті є здійснення аналізу наукових джерел та поглядів вітчизняних і зарубіжних вчених щодо психологічних особливостей людей дорослого віку та їх систематизація для врахування у процесі вивчення ними англійської мови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кожен віковий період у житті людини має свої психічні та психофізіологічні особливості, які впливають на процес засвоєння нових знань та вмінь. Доросла особистість, наприклад, відзначається інтелектуальним, діяльнісно-продуктивним, професійним, соціально-активним і свідомим ставленням до навколишнього світу та власного «Я». Людина до цього періоду є професійно компетентною, досягає певної майстерності та посадових вершин, має значний досвід та визначене становище в суспільстві. На сьогодні зріла доросла людина посідає центральне місце в суспільній і віковій структурі соціуму, в неї зосереджені основні важелі державного, суспільного і господарського механізму.

Доросла людина у такому віці зазвичай має певний життєвий та професійний досвід, може критично оцінити ситуацію, самореалізувалась та несе відповідальність за долю інших людей – чужих і близьких. Перед нею стоїть велика кількість соціальних та професійних завдань, які їй слід виконати незважаючи на певні перешкоди, а для цього слід логічно мислити, виважено приймати рішення. Це непростий період в житті, оскільки це період певних психічних випробувань, пов'язаних з втратою близьких (батьків), дорослішанням дітей, появою онуків, прийняттям непростих рішень у професійній діяльності (зазвичай люди такого віку займають певні керівні посади) тощо.

Представники даної вікової групи аналізують, що досягнуто за прожитий період, так би мовити, підбивають підсумки. У них неймовірно бажання не старіти, жити активним життям сьогодні, «тут і зараз». Це сприяє переосмисленню деяких цінностей, творчій діяльності, бажанню отримати нові враження та знання. Виникає протиріччя – з одного боку вікові зміни в організмі, котрі призводять до погіршення стану здоров'я призводять до зменшення сили та енергійності, уваги та пам'яті, з іншого – небажання відходити на «другий план», поступатися місцем молодшим, бажання довести свою потрібність та необхідність, можливість передачі значущих професійних знань наступникам. Дане протиріччя є рушійною силою для професійної активності, поглиблення якості професійної діяльності, для творчості та намагання бути «в строю» та виступає у ролі мотиву вивчення англійської мови у сучасний період євроінтеграції.

Емоційна сфера у період зрілої дорослості також зазнає суттєвих змін за рахунок певної «емоційної втоми». Людина прожила певний життєвий проміжок, пережила багато подій, ситуацій, стресів, пов'язаних із професійною діяльністю та родиною, навчилась правильно на них реагувати, регулювати свої емоції та переживання, тобто стала більш емоційно стабільною. Іншими словами спостерігається певний емоційний спад.

Найбільшу кількість емоцій у цьому віці приносить робота. Здобутки в професійній діяльності викликають відчуття своєї потрібності, вагомості, вселяють віру у майбутнє, живлять творчий потенціал та дають насагу для самозростання. Невдачі та критика викликають негативні емоції, відчуття зневіри у власній значущості, ображеність, замкнутість, а за певних обставин – кофліктність та, навіть, істеричні прояви.

Що стосується когнітивної сфери, то суттєвого спаду у її функціонуванні не відбувається, незважаючи на зниження психофізіологічних характеристик особистості. Безумовно певний життєвий та професійний досвід призводить до формування певних

стереотипів мислення, однотипності поглядів та переконань, зниженню пізнавальної активності. Хоча цей же досвід сприяє вмінно виважено приймати правильні рішення, аналізувати ситуацію, узагальнювати, систематизувати та перетворювати інформацію, здатності розв'язувати стандартні професійні задачі. Але, на жаль, певна закріпленість поглядів заважає висловлювати нові нестандартні ідеї та здійснювати нові оригінальні підходи до вирішення цих задач. Однак, це не знижує працездатності дорослої людини, її трудової активності та творчого потенціалу. У цей період людина розвиває, розширює власні знання, аналізує та оцінює інформацію й події. Біологічні вікові зміни в організмі призводять до зменшення швидкості та точності когнітивних процесів, обробки та відтворення інформації, але ефективність сприйняття інформації, мислення знаходяться на досить високому рівні. Це означає, що процес сприйняття нових лексичних одиниць при вивченні англійської мови буде достатньо високим, але їх запам'ятовування буде повільнішим і тривалішим.

Дослідженням інтелектуального розвитку у різних вікових групах займалось багато науковців. У психологічній науці існує дві точки зору на розвиток інтелектуальних здібностей у дорослих людей. Одні вчені вважають, що найвищої відмітки ці здібності досягають наприкінці юнацького віку або на початку раннього дорослого періоду (С. Пако, К. Ховланд, Л.А. Баранова, ВІ. Сергеева, В.П. Лисенкова). Інші науковці доводять, що інтелектуальні здібності розвиваються та зберігаються майже до старості, особливо якщо людина займається високоінтелектуальною діяльністю. Так, наприклад Л. Шоемфельдт та В. Оуенс за допомогою логічного методу визначили, що показники інтелектуального розвитку людини зростають від 18 до 50 років, і лише згодом поступово знижуються.

Із пізнавальною діяльністю людини у період зрілої дорослості також відбуваються певні зміни, які пов'язані із зниженням певних інтелектуальних функцій. Якщо властивості інтелекту, що необхідні для опанування новими знаннями (динамічний інтелект), поступово йдуть на спад, то інтелектуальні вміння, пов'язані з систематизацією та узагальненням матеріалу, аналізом інформації, використанням засвоєних знань і стратегій, встановленням логічних та причинно-наслідкових зв'язків, висловлюванням і відстоюванням власної думки (кристалізований або стабілізований інтелект), тобто, ті, які базуються на життєвому та професійному досвіді, успішно функціонують і, навіть, розвиваються. Досвід ніби компенсує спад у когнітивній сфері. У дослідженнях В Шайї доведено, що показники функціонування динамічного та стабілізованого інтелекту зростають або залишаються на одному рівні аж до 60 років. Результати багатьох тестів свідчать про інтелектуальний підйом до 40 і старше, після чого спостерігається період певної стабільності, який продовжується до 60 років. Ці особливості кристалізованого інтелекту сприятимуть формуванню англомовної лексичної компетентності дорослих, оскільки вони допоможуть систематизувати та узагальнити новий лексичний матеріал і засвоїти правила його використання.

Джерелом насаги для пізнавальної активності та самостійності зрілої дорослої людини є трудова діяльність. Саме праця наводить дорослого на думку: «Хочеш працювати, жити активним життям – розвивайся, тому що молодь дихає в спину». У сучасний період євроінтеграції та ІТ-технологій особливо актуальною є потреба в постійному накопиченні нових знань та навичок, у підтримці своєї професійної компетентності, яка передбачає наявність англомовної комунікативної компетентності. Сьогоднішня та сучасний професійний світ не прощає застарілих, рутинних знань. Але слід відмітити, що працівники, яким у процесі професійної діяльності доводиться, самостійно та творчо вирішувати задачі, багато аналізувати, спілкуватись та міркувати, проявляти ініціативу, набагато легше сприймають нову інформацію, засвоюють нові знання, на відміну від тих, хто систематично виконує одну

і ту ж саму «нецікаву» роботу. На цю особливість слід звернути увагу при організації навчальної діяльності дорослих при вивченні англійської мови.

Крім того, вікові зміни у період зрілої дорослості призводять до змін у швидкості протікання психічних процесів людини. Так швидкість процесів сприйняття та мислення дещо знижується, функції пам'яті та уваги також йдуть на спад, збільшується час реакції та знижуються сенсомоторні навички.

С. Пако вважає, що в період 20-50 років зниження логічної пам'яті може відбутись аж до 40%. У своїх дослідженнях Б. Г. Ананьєв стверджує, що в першу чергу негативні зміни відбуваються з образною пам'яттю, але при цьому він дотримується думки, що найвищого рівня загальна система пам'яті досягає у період середньої дорослості, а з роками далі розвивається спеціалізована, практично значуща пам'ять [1]. На думку М. Мальса, який займався дослідженням оперативної пам'яті, значний її спад відбувається у людей віком 50-69 років, а до 49 років вона розвивається. За результатами досліджень Д. Конрада асоціативна пам'ять вже починає знижуватись з 20 років і процес цього зниження після 45 років лише прискорюється. Отже, у дорослих людей на достатньому рівні розвитку, у порівнянні з усіма іншими видами пам'яті, знаходиться лише практично значуща, спеціалізована пам'ять, а це означає, що при вивченні англійської мови слід звернути увагу на практичне застосування нових знань, на формування практично значущих англомовних лексичних навичок та вмінь.

Цікава ситуація складається з вербальними та невербальними функціями, а саме, спостерігається зниження інтелектуальних функцій, пов'язаних з моторикою та сенсомоторикою, з невербальним інтелектом, але вираженого підйому набуває вербальний інтелект. На протилежний хід у розвитку вербальних та невербальних функцій у своїх дослідженнях звертає увагу Б. Г. Ананьєв. Так, якщо в 40 років помітним є спад невербальних функцій, то в період з 40 до 70 років вербальні функції людини навпаки розвиваються і досягають тим вищого рівня, чим вищий рівень освіти людини та чим високоінтелектуальнішу роботу вона виконує [1]. В цей період психічні процеси знаходять в умовах оптимального, найефективнішого навантаження та підсиленої мотивації, зростає швидкість мови, подальшого розвитку набуває логічне мислення та ерудиція. Причому слід відмітити, що вербальні функції досягають свого оптимуму за рахунок досвіду та спеціалізованих, практично значущих знань. Це в свою чергу, з одного боку сприятиме формуванню вербальних навичок при вивченні англійської мови, з іншого – вимагатиме від пелагога у ході навчання віддавати перевагу прикладним завданням.

Не можна не звернути увагу при організації навчання дорослих англійській мові на специфічні ознаки та особливості навчання дорослих людей загалом, про які говорить у своєму дослідженні Р. Єфімова, а саме:

1. У дорослих має бути добре сформована сильна внутрішня мотивація та бажання оволодіти новими знання, що забезпечуватиме досягнення максимального результату та ефективність навчання, будь-яке намагання нав'язати думку про необхідність навчання буде викликати заперечення і внутрішній супротив.

2. Найявний у дорослих прагматичний підхід до навчання передбачає вивчення ними лише того матеріалу, який, за їх переконаннями, їм слід знати та вміти використовувати.

3. У зв'язку із віковим спадом та особливостями процесів запам'ятовування інформація буде довго зберігатися у пам'яті зрілої дорослої людини лише за умови закріплення отриманих знань на практиці та періодичного їх повторювання.

4. Забезпечення у навчанні проблемності підвищить інтерес дорослого контингенту до нової інформації, причому підняті проблеми повинні бути якомога реалістичними, прив'язаними до життя.

5. У процесі навчання дорослих слід обов'язково опиратись на їхній життєвий, а в деяких випадках професійний досвід, оскільки зв'язок його з новою інформацією забезпечуватиме ефективність процесу навчання, все, що не узгоджується з попереднім досвідом підсвідомо ними буде відкидатись.

6. Слід забезпечити неформальну обстановку навчання, це сприятиме досягненню позитивних його результатів;

7. При навчанні дорослого контингенту слід застосовувати різні методи та засоби навчання з метою забезпечення сприйняття інформації декількома органами чуття та отримання певних вражень, а саме перегляд відеофільмів, слайдів, діапозитивів, прослуховування аудіозаписів з подальшим їх активним обговоренням.

8. Конкуренція негативно впливає на процес навчання зрілих дорослих учнів, оскільки більшість з них критично ставляться до своєї навчальної діяльності, бояться публічного приниження, тому слід уникати відкритого публічного «оцінювання» [2].

Вказані особливості, на нашу думку, є найбільш адекватними та систематизованими і повною мірою стосуються навчання зрілого дорослого контингенту англійській мові, і більше того узгоджуються з подальшою стратегією навчання та формування англомовної лексичної компетентності за допомогою кооперативних технологій.

Якщо ж говорити про оволодіння іноземною мовою загалом та англійською зокрема представників даної вікової групи, то варто відмітити, що розвиток іншомовних або мовленнєвих здібностей відбувається на основі певного лінгвістичного досвіду, і ніяким чином не залежить від віку людини.

Серед факторів, що впливають на розвиток здібностей у дорослих і конкретно на здібності до оволодіння англійською мовою, то можна виділити декілька психологічних факторів, котрі впливають на цей процес. До них слід віднести особливості психічних процесів та властивості особистості, які тісно пов'язані з оволодінням мовою загалом – накопичений лінгвістичний досвід, вербальний інтелект, вербальна пам'ять, вербальне мислення, мовленнєві здібності. На процес оволодіння англійською мовою впливають також вольові та емоційні властивості особистості, її характер, накопичений життєвий досвід, тобто, по суті, особливості невербального інтелекту. На думку Б. Г. Ананьєва, на здібності до оволодіння іноземною мовою у зрілому дорослому віці здійснюють вплив різні мотиви діяльності вербального та невербального характеру, а також інші здібності особистості, які базуються на загальних здібностях до навчання [1].

Д. Старкова та Т. Польцина виділяють наступні труднощі, що виникають у процесі вивчення англійської мови у зрілому дорослому віці:

- психологічні – пов'язані з відсутністю природньої потреби та практики використання іноземної мови в реальному житті, з певною стабільністю та навіть спадом психічних процесів, що вимагає більших зусиль для запам'ятовування інформації, правил, лексичних та граматичних форм, передбачає наявність гнучкості та пластичності мозкової діяльності для правильного використання засвоєних правил у процесі спілкування та розуміння інших;

- матеріальні – пов'язані з додатковими затратами на заняття на мовних курсах та з репетиторами, оскільки рівень знань, отриманий в школі або вищому навчальному закладі, є недостатнім;

- територіальні – пов'язані із віддаленістю країн, мова яких вивчається, відсутністю регулярної мовленнєвої практики з носіями мови;

- соціокультурні – викликані наявністю елементів іншої культури, чужих традицій, особливостей застосування комунікативних звичок, форм ввічливості, діалектів [3].

Загальні принципи засвоєння іноземної мови, котрі слід враховувати при навчанні дорослих людей іноземній мові, сформулював у своїй праці О. Леонт'єв:

- комунікативний (передбачає забезпечення спілкування як системи цілеспрямованих та вмотивованих процесів, в ході якого відбувається комунікація та взаємодія людей);
- когнітивний (передбачає оволодіння мовою як інструментом для пізнання світу, розуміння картини світу та породження і сприймання мовлення);
- особистісний (передбачає перенесення отриманих знань, вмінь та навичок на реальне спілкування з врахуванням індивідуальних стратегій та стилів слухачів) [4].

Ми повністю погоджуємось з представленими труднощами та принципами і вважаємо, що їх слід обов'язково мати на увазі при підборі педагогічних технологій навчання англійській мові представників даної вікової групи.

Г. Бурденюк узагальнив та систематизував психологічні характеристики дорослих, які слід враховувати при організації освітнього процесу загалом, та при навчанні англійській мові. До них відносяться наступні:

- у своїй пізнавальній та мисленнєвій діяльності людина йде від аналізу до синтезу;
- в процесі запам'ятовування доросла людина будує логічні побудови та зв'язки, а не робить це механічно;
- сприйняття дорослими нового матеріалу характеризується системністю і цілісністю, а не фрагментарністю;
- заняття слід організувати таким чином, щоб на ньому були взаємопов'язані усі види діяльності та під час нього одночасно працювали зорові та слухові аналізатори, було говоріння та письмо, оскільки це сприятиме побудові логічних зв'язків, систематизації матеріалу та кращому його запам'ятовуванню дорослою людиною;
- у процесі навчання у дорослого випрацьовується орієнтувальний рефлекс, в результаті чого діяльність набуває особистісного змісту, який тісно пов'язаний з емоційними переживаннями та враженнями [5].

Представлені психологічні особливості навчання дорослої аудиторії англійській мові можна повністю адаптувати на зрілий дорослий контингент, а саме людей віком 40-60 років. Цієї думки ми будемо притримуватись у нашому подальшому дослідженні.

Висновки. Таким чином, аналіз психологічної та педагогічної наукової літератури, а також власний досвід дозволяють стверджувати, що у період зрілої дорослості у людини накопичений чималий життєвий та професійний досвід, яким вона має бажання поділитися. Мотиваційні аспекти щодо професійного та кар'єрного зростання дуже розвинуті, а, отже, у сучасних умовах сформована мотивація до вивчення англійської мови та формування англомовної лексичної компетентності. Незважаючи на певне зниження деяких вікових психофізіологічних функцій, у цей період продовжують активно розвиватись інтелектуальні здібності та вербальні функції, що сприятиме досягненню позитивних результатів при вивченні англійської мови. Зріла доросла людина хоче і може навчатись, розвиватись та вивчати іноземну, в нашому випадку, англійську мову, а накопичений досвід (життєвий, професійний, комунікативний, лінгвістичний) їй лише в цьому допоможе.

Таким чином, сприятливою особливістю зрілих дорослих людей, які вивчають англійську мову, є висока мотивація, позитивне ставлення до процесу навчання та до іноземної мови, зацікавленість в досягненні якомога кращих результатів, наявність таких рис характеру, як відповідальність, працьовитість, цілеспрямованість, організованість, самостійність тощо, наявність певного запасу знань, умінь та навичок. Однак є і негативні моменти, котрі дещо заважають процесу навчання, а саме, вікові психофізіологічні зміни, страх щось сказати або виконати невірно, виглядати смішним, нехватка часу, звичка до традиційних методів навчання тощо.

Проведений аналіз наукових джерел і поглядів вітчизняних та зарубіжних вчених щодо психологічних особливостей людей дорослого віку дозволив нам систематизувати їх для

врахування у процесі вивчення дорослими англійської мови. Викладач (вчитель) повинен пам'ятати, що вік не заважає навчанню, не знижує здібностей тих, хто хоче отримати нові знання та інтелектуальні вміння, а правильна організація навчального процесу на основі співпраці та співробітництва сприятиме розвитку загальних, спеціальних здібностей та здібностей до навчання.

Напрямами подальших досліджень авторам вбачається аналіз існуючих інноваційних педагогічних технологій щодо їх адаптації для навчання дорослої аудиторії англійській мові, які б могли врахувати проаналізовані та виділені психологічні особливості даної вікової категорії.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Ананьев Б. Г. Возрастная психология взрослых / Б. Г. Ананьев. – Л.: Радуга, 1882. – 257 с.
2. Ефимова Р. Некоторые особенности обучения взрослых иностранному языку / Р. Ефимова [Электронный ресурс] // Режим доступа: http://www.pglu.ru/lib/publications/University_Reading/III/uch_2008_III_00039.pdf.
3. Старкова Д. Психолингвистические особенности обучения взрослых иностранному языку / Д. Старкова, Т. Польщина // Педагогическое образование в России. – 2012. – №1. – С. 84-87.
4. Леонтьев А. Язык и речевая деятельность в общей и педагогической психологии: Избранные психологические труды / А. Леонтьев. – М.; Воронеж: МПСИ, НПО «МОДЭК», 2001. – 447 с.
5. Бурденюк Г. Креативно-деятельностный подход к обучению взрослых иностранным языкам / Г. Бурденюк, Л. Юрчук // Мова і культура. – К.: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2009. – Вип. 11. – Т. V. – С. 310-313.

REFERENCES:

1. Anan'ev B. G. Vozrastnaja psichologija vzroslyh / B. G. Anan'ev. – L.: Raduga, 1882. – 257 s.
2. Efymova R. Nekotorye osobennosti obuchenyja vzroslyh ynostrannomu jazyku / R. Efymova [Elektronnyj resurs] // Rezhym dostupa: http://www.pglu.ru/lib/publications/University_Reading/III/uch_2008_III_00039.pdf.
3. Starkova D. Psyholingvysticheskiye osobennosti obuchenyja vzroslyh ynostrannomu jazyku / D. Starkova, T. Pol'shhyna // Pedagogicheskoe obrazovanye v Roscyu. – 2012. – № 1. – S. 84-87.
4. Leont'ev A. Jazyk y rechevaja dejatel'nost' v obshhej y pedagogicheskoj psichologyy: Yzbrannyye psichologicheskiye trudy / A. Leont'ev. – M.; Voronezh: MPSY, NPO «MODЭК», 2001. – 447 s.
5. Burdenjuk G. Kreatyvno-dejatel'nostnyj podhod k obuchenyju vzroslyh ynostrannym jazykam / G. Burdenjuk, L. Jurchuk // Mova i kul'tura. – K.: Vydavnychyj dim Dmytra Burago, 2009. – Vyp. 11. – T. V. – S. 310-313.

Без рецензії.

к.психол.н. Боровик Л.В., Басараба И.О.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ЛЮДЕЙ ЗРЕЛОГО ВОЗРАСТА В КОНТЕКСТЕ ИЗУЧЕНИЯ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

В статье проведен анализ психологических особенностей людей взрослого возраста в контексте изучения ими английского языка. К числу таковых авторы относят следующее. В период взрослости у человека накоплен немалый жизненный и профессиональный опыт, которым она хочет поделиться, мотивационные аспекты профессионального и карьерного роста достаточно развиты, сформирована высокая мотивация к изучению английского языка, имеют место положительное отношение к процессу обучения и к иностранному языку, заинтересованность в достижении как можно лучших результатов. Взрослым людям присущи такие черты характера, как ответственность, трудолюбие, целеустремленность, организованность, самостоятельность и тому подобное. Характерны и негативные моменты, которые мешают процессу обучения: возрастные психофизиологические изменения, страх что-

то сказать или выполнить неверно, выглядит смешным, нехватка времени, привычка к традиционным методам обучения. Выделенные особенности следует учитывать при организации эффективного обучения взрослых английскому языку, поскольку это будет способствовать развитию общих, специальных способностей и способностей к обучению, а также достижению максимальных учебных результатов.

Ключевые слова: психологические особенности, возрастные психофизиологические изменения, взрослые люди, английский язык, анализ, обучение

Ph.D. Borovyk L.V., Basaraba I.O.

PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF PEOPLE OF MATURE AGE IN THE CONTEXT OF LEARNING ENGLISH

In the article the analysis of psychological peculiarities of people of adult age in the context of their learning the English language. Among these, the authors include the following. In the period of maturity the person has accumulated considerable professional and life experience, she wants to share, motivational aspects of professional and career growth well developed, generated high motivation to learn English, have a positive attitude to the learning process and foreign language, the interest in achieving the best possible results. Adults are characterized by such traits as responsibility, hard work, dedication, discipline, self-sufficiency, and the like. Typical negative factors that hinder the learning process: age-related physiological changes, the fear to say something or to perform improperly, look ridiculous, lack of time, the habit of traditional teaching methods. The features to consider when organising effective adult learning English because it will facilitate the development of common, special abilities and learning disabilities, as well as achieving maximum educational results.

Keywords: *psychological peculiarities, age-related physiological changes, adults, English, analysis, training*

